

1-6. LUOKAT: SEIKKAILU LÄHIMETSÄSSÄ

LASTUJA LAINEILLA -HANKE

- TAVOITTEET:**
- tutustua omaan lähiluontoon, saada elämyksellisiä kokemuksia ja vahvistaa luontosuhdetta
 - oppia luonnosta ja paikalliskulttuurista sekä suojelusta
 - oppia retkeilyn perusteita ja luonnontutkimusvälineiden käyttöä
- LYHYT KUVAUS:**
- Oppilaille jaetaan seikkailijapassi, jossa on suoritettavat rastitehtävät ja johon he ratkaisevat salakirjoitusviestin. Koulun lähiympäristössä tehdään luontoretki rasteineen, otetaan vesinäytteitä lähirannassa ja mikroskopoidaan näytteitä luokassa. Lopuksi hienoin retkimuisto kuvataan kehystettynä.
- OPPIAINEET:**
- Teemaan yhdistettyjä oppiaineita:
- ympäristöoppi
 - liikunta
 - äidinkieli
 - yhteiskuntaoppi
 - uskonto ja elämäntutkimus
- AJANKOHTA:**
- Huhtikuu – lokakuu
- RYHMÄN KOKO:**
- 1 luokka
- KESTO:**
- 3,5 tuntia
- TARVIKKEET:**
- retkeilyvälineet: reppu, kompassit, kartat
 - tutkimusvälineet: luupit, petrimaljat ja kiikarit
 - salakirjoitusviestit ja purkukoodit (esimerkki: jokaista kirjainta vastaa erilainen hymiö)
 - seikkailijapassit (liitteenä kuva esimerkipassista)
 - lyijykynät
 - merimiessolmun ohjeet + 2 m mittaisia naruja
 - planktonhaavit
 - näytepurkit ja pipetit
 - stereomikroskoopit
 - vesieliöiden tunnistusoppaat
 - A4-kokoisia kehyksiä

VALMISTELUT:

- reppujen pakkaaminen (1 reppu/ryhmä, 3 oppilasta/ryhmä: luuppi, 3xpetrimalja, kompassi, kartta, lyijykynä, 3xnaru)
- seikkailupassien laadinta ja tulostus
- karttojen, salakirjoitusviestin, kehysten ja merimiessolmujen ohjeiden laadinta, tulostus ja laminointi
- mikroskooppien valmistelu: jokaisen mikroskoopin viereen tyhjä petrimalja, pipetti ja tunnistusopas

OHJELMA JA AIKATAULU:

	Aloitus rannassa
30 min	1. Suunnistus <ul style="list-style-type: none">• seikkailijapassien jako ja salakirjoituksen purkaminen ryhmissä• reppujen etsintä ja sisällön tutkiminen yhdessä• kompassin käytön opettelu sekä suunnistaminen ryhmissä kartan ja kompassin avulla metsäpolun alkuun
90 min	2. Metsäpolku, n. 1-2 km <ul style="list-style-type: none">• metsäpolun kiertäminen ja soveltuvien rastien suorittaminen matkalla:<ul style="list-style-type: none">○ tasapainoilu – <i>ilmastonmuutos/vedenpinnan nousu</i>: yritetään liikkua kivillä, puun rungoilla ym. korkeammilla maastonkohdilla, jotta kengät pysyisivät kuivina○ sokkosuunnistus – <i>retkeilytaidot</i>: yksi ryhmän jäsenistä peittää silmänsä ja muut jäsenet opastavat hänet sokkosuunnistusreitit läpi. Vaihdetaan rooleja○ merimiessolmun opettelu + ”vuorikiipeily” - <i>retkeilytaidot</i>: opetellaan ensin sitomaan merimiessolmu, sitten sidotaan solmuilla koko luokka kiinni toisiinsa ja edetään ylämäki ketjuna. Puretaan solmut.○ aistitehtävä – <i>luontosuhde</i>: etsi läheltä luonnosta mielekäs kohta ja tarkkaile luontoa hiljaa 1-2 minuuttia. Mitä aisteja käytit ja mitä tunsit?○ aarteen kerääminen – <i>tutkiva oppiminen</i>: tutki lähialueen luontoa luopilla ja etsi mielenkiintoisia näytteitä petrimaljalle luontoa vahingoittamatta○ <i>lähialueen kulttuurihistoria</i>: yhdistetään metsäpolun kiertämiseen tietoa lähialueen kulttuurista ja historiasta soveltuvien osin. (Esimerkiksi Aulangolla voi Ruusupaviljongin vieressä Kuusikehällä tehdä aistitehtävän ja samalla tutustua Aulangon historiaan ja Ruusupaviljongin rakennuttaneeseen Hugo Standerskjöldiin)
30 min	3. Evästauko Siirtyminen rantaan
20 min	4. Vesinäytteiden ottaminen <ul style="list-style-type: none">• planktonhaavin käytön opastus ja näytteiden otto parityönä Siirtyminen luokkaan

30 min 5. Mikroskointi

- mikroskooppien käytön opettelu
- vesinäytteiden mikroskointi ja tunnistus
- maanäytteiden mikroskointi ja tunnistus

10 min 6. Retkimuisto ja lopetus

- jaetaan valmiit valokuvakehykset oppilaille: jokainen kokoaa retken mukavimman muiston tai etsii retkestä parhaiten muistuttavan maiseman, joka kuvataan opettajan/oppilaan kännykälle/kameralle
- retkipäivän lopetus ja koonti

KOONTI:

- millainen retki oli, piditkö retkeilytaitojen opettelusta ja tutkimusten tekemisestä?
- näitkö hyvin mikroskoopista, mikä näyte näytti hienoimmalle?
- mikä oli retken paras muisto (kehyksiin tallennettuna)?

Tarvittaessa aiheiden kertaus/syventäminen jälkeinpäin. Vinkki: valokuvamuistoja voi käyttää myös kuvaamataidon tunnilla aiheena.

HUOMIOITAVAA:

- vesieliöiden esiintyvyys ja määrät riippuvat vesistön ominaisuuksista ja vuodenajasta
- vinkki: kännykällä voi ottaa hurjan hienoja kuvia mikroskoopin läpi
- rastien määrä kannattaa suunnitella oppilaiden iän ja ryhmän luonteen mukaan. Valitse mielummin vähemmän rasteja ja lopussa aikaa vapaalle leikille
- kartoita lisäävun tarve: retkellä on hyvä olla vetäjä ja jälkipään valvoja

Esimerkkikuva seikkailupassista.